

کرونا؛ از شایعه تا واقعیت

انسان موجودی اجتماعی است و نیازمند ارتباط اجتماعی می‌باشد. تبادل اندیشه و احساس، دریافت و ارائه اطلاعات، اساسی‌ترین عامل بین فردی و شاخص پویایی حیات اجتماعی انسان است. رشد مطلوب شناختی و تحول منش اجتماعی انسان در گرو ظرفیت و قابلیت وی در چگونگی دریافت و پردازش و ارائه و مبادله‌ی اطلاعات و تولید اندیشه‌ی برتر است.

در ارتباطات اجتماعی خواسته یا ناخواسته بخشی از محاوره‌های روزانه‌ی ما را شایعات یا چیزهای ساختگی تشکیل می‌دهند. در جوامعی که فقر اطلاع‌رسانی حاکم باشد، شایعات رواج دارد.

اهداف شایعه پراکنی می‌توانند موارد مختلفی باشند، از جمله:

- خدشه‌دار ساختن اعتبار اجتماعی اشخاص یا نهادها و سازمانها و مؤسسات،

- افزایش اضطراب اجتماعی، کاهش میزان بهره‌وری و تولید و فلج کردن چرخه‌ی اقتصاد،

- پاشیدن تخم بی‌اعتمادی و تخریب روانی و بدبینی و سستی باورها نسبت به سلامت اشخاص و واقعیت‌ها و پدیده‌های مختلف اجتماعی و

از نظر جامعه شناسان شایعات اغلب اطلاعاتی مبالغه‌آمیز، نادرست و غیر منطقی است که از فرد یا افرادی به فرد یا افرادی دیگر به صورت سلسله‌وار منتقل می‌شود. شایعه اکثراً به وسیله‌ی مردم عامی یا با برنامه‌ریزی قبلی و توسط متخصصان حوزه جنگ نرم منتقل می‌شود.

شایعه چیست؟

شایعه از ریشه‌ی «شاع» به معنی پخش کردن گرفته شده است. شایعه در قرآن به «اراجیف» مشهور است؛ «مرجوفون» کسانی هستند که شایعه پخش می‌کنند. در فرهنگ دهخدا آمده که شایعه، خبر بی اصل و اساس است که بر سر زبان‌ها می‌افتد.

در واقع، شایعه، خبر یا اطلاعات تأیید نشده‌ای است که مورد توجه گروه یا جمعیت خاص بوده و برای ایجاد باور نزد دیگران معمولاً از فردی به فرد دیگری به طور شفاهی بدون هیچ‌گونه اطمینان و دلیل و مدرک کافی انتقال می‌یابد.

معیار تشخیص شایعه از خبر

معیار تشخیص شایعه از خبر، خرافات از علم، ساده‌لوحی از بصیرت و... دلایل متقن و شواهد مطمئن است. چون منبع شایعه مبهم است مناسب‌ترین روش تشخیص، پیدا کردن منبع انتشار شایعه است.

بستر اصلی شایعه

بستر اصلی شایعه، زبان است که گاهی از طریق رسانه‌ها و خبرگزاری‌های دولتی و غیردولتی و امروزه از طریق فضای مجازی نیز منتشر می‌شود.

پیشگیری از شایعه

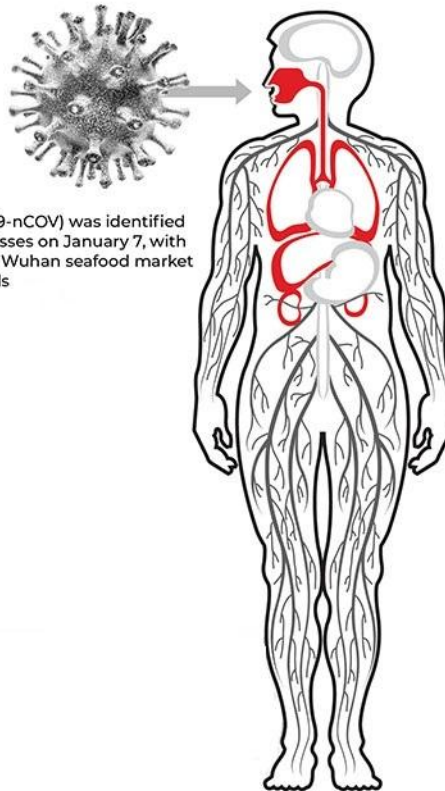
برای پیشگیری از شایعه باید به اخباری گوش کرد که همواره در جستجوی دلایل منطقی است، چرا که منبع شایعه نامعین است. همچنین از راه‌های پیشگیری می‌توان به افزایش آگاهی اشاره نمود.

چیستی کرونا ویروس و شایعات پیرامون آن

Coronaviruses

Coronaviruses are a large family of viruses that cause not only the common cold but also more serious respiratory illnesses

A novel coronavirus (2019-nCoV) was identified as the source of the illnesses on January 7, with the infection traced to a Wuhan seafood market that also sold live animals

یکی از بسترهای شایعات در چند ماه اخیر، ظهور و شیوع بیماری مسری با عنوان «کرونا ویروس» است که تقریباً تمامی کشورهای جهان را در نوریده است. این بیماری با نام مشخص «کوئید ۱۹» شناخته می شود. کرونا ویروس بر طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی، گروه بزرگی از بیماری ها هستند که ممکن است باعث ایجاد بیماری در انسان یا حیوان گردد. در انسان چندین نوع ویروس باعث عفونتهای تنفسی می شوند؛ از سرماخوردگی گرفته تا بیماریهای شدیدتر مانند سندرم تنفسی خاورمیانه (MERS) و سندرم شدید تنفسی حاد (SARS). ویروس اخیراً کشف شده باعث بیماری کورو ویروس COVID-19 می شود. وجه تسمیه این نام گذاری نیز به دلیل شناسایی این بیماری در شهر ووهان چین در دسامبر ۲۰۱۹ می باشد.

نشانه های کوئید ۱۹

شایع ترین علائم COVID-19، تب، خستگی و سرفه خشک است. برخی از بیماران ممکن است درد، احتقان بینی، آبریزش بینی، گلودرد یا اسهال داشته باشند. این علائم معمولاً خفیف است و به تدریج شروع می شود. برخی از افراد آلوده می شوند اما علائمی ندارند و احساس ناخوشی نمی کنند. بیشتر افراد (حدود ۸۰٪) بدون نیاز به درمان خاص، از این بیماری بهبود می یابند. از هر ۶ نفری که مبتلا به COVID-19 می شوند، ۱ نفر به طور جدی بیمار و در تنفس دچار مشکل می شود. افراد مسن و افراد دارای مشکلات پزشکی اساسی مانند فشار خون بالا، مشکلات قلبی یا دیابت بیشتر احتمال دارد به مرحله حاد این

ویروس مبتلا شوند. افراد مبتلا به تب، سرفه و مشکل در تنفس باید به دنبال مراقبت پزشکی و انجام آزمایش‌های مختلف باشند.

راههای انتقال کوئید ۱۹

افراد می‌توانند COVID ۱۹ را از سایر مبتلایان به ویروس بگیرند. این بیماری می‌تواند از طریق شخص با قطرات کوچک بینی یا دهان در هنگام سرفه یا بازدم از فرد به فرد دیگر گسترش یابد. این قطرات بر روی اشیاء و سطوح اطراف فرد فرود می‌آید. سپس افراد دیگر با لمس این اجسام یا سطوح، COVID ۱۹ را گرفته و سپس چشم، بینی یا دهان خود را لمس می‌کنند. افراد همچنین می‌توانند COVID ۱۹ را در صورت تنفس قطرات از فرد مبتلا که سرفه می‌کند، بگیرند. به همین دلیل مهم است که بیش از ۱ متر از فردی که مریض است، فاصله بگیریم. تا به امروز انتقال این ویروس از طریق هوا از طرف متخصصان بهداشت جهانی تایید نشده است اما توصیه پزشکان این است که در اماکن عمومی و بخصوص اماکن مسقف ضمن رعایت فاصله ایمن، از دستکش و ماسک استفاده شود تا در صورت عطسه یا سرفه فرد مبتلا، هوا به عنوان یک راه انتقال سایرین را مبتلا نکند.

دوره نهفتگی کوئید ۱۹

افراد مبتلا به این ویروس از شروع بیماری تا بروز علائم ممکن است یک دوره ۱ الی ۱۴ روزه را طی کنند.

چقدر احتمال دارد به این ویروس مبتلا شویم؟

این خطر بستگی به جایی دارد که شما در آن زندگی می‌کنید یا به تازگی سفر کرده‌اید. خطر عفونت در مناطقی که تعدادی از افراد مبتلا تشخیص داده شده‌اند، بیشتر است. در این میان دوری از اضطراب احتمال ابتلا و جدی گرفتن توصیه‌های بهداشتی مقامات مسئول بسیار تعیین کننده است. اگر مناطقی به عنوان کانون‌های بیماری از طریق مجازی رسمی اعلام و هشدار داده می‌شود، نباید با قضاوت‌های شخصی و بر پایه آنچه در کوچه و بازار دهان به دهان می‌گردد، تصمیم گرفت. چرا که یکی از ویژگی‌های اصلی و اثبات شده این بیماری، انتقال سریع و آسان آن از فرد مبتلا به اطرافیان اوست.

چه کسانی در خطر اصلی هستند

افراد مسن و افراد دارای شرایط پزشکی خاص مانند فشار خون بالا، بیماری قلبی یا دیابت، مصرف کنندگان داروهای کورتون و شیمی درمانی بیشتر در معرض خطر خواهند بود.

چرا باید مدام دست‌های خود را دستمال آغشته به الکل یا آب و صابون بشوئیم؟

تعاملات اجتماعی و حضور در مکان‌های مختلف می‌تواند باعث انتقال این ویروس به اعضای بدن و علی‌الخصوص دست‌ها باشد، لذا ضد عفونی کردن این قسمت از بدن که بیشترین درگیری و استفاده از اشیا در مکان‌های مختلف را دارد، الزامی و ضروری است.

چرا باید به محض مشاهده علائم بیماری، اقدام به خوداظهاری نماییم؟

گسترده‌گی جغرافیایی اجتماعات انسانی و محدودیت امکانات بهداشتی ما را بر آن می‌دارد تا برای مقابله با این نوع بیماری‌ها و در جهت به حداقل رساندن گسترش آن، ضمن تلاش برای پیشگیری از ابتلا، در صورت بیمار شدن، مراتب درمان را با اصول اعلامی وزارت بهداشت پیش ببریم. مراجعه غیرضروری به مراکز درمانی علاوه بر ازدحام در این مراکز، امکان ابتلا افرادی که علائم آنها مربوط به این بیماری خاص نبوده را بالاتر برده و کادر درمان را در ارائه خدمات، دچار سردرگمی و خستگی خواهد کرد. لذا بهتر است از طریق سامانه‌های مجازی معرفی شده یا تماس با شماره‌های اعلام شده، برنامه‌ریزی و رسیدگی به موقع و موثر از طرق وزارت بهداشت را مهیا نمود.

آیا امکان بازگشت بیماری به بهبود یافتگان کرونا وجود دارد؟

طبق تحقیقات و یافته‌های متخصصان که در چند ماه گذشته بر اساس تجربه آن را کسب کرده‌اند، هر بیمار کرونایی پس از ۲۸ الی ۳۰ روز از درمان، دیگر ناقل این ویروس نیست. همچنین ادعا شده است که پادتن ایجاد شده در بدن بیماران بهبود یافته، ۶ ماه این افراد را مصون از ابتلای مجدد به کوئید ۱۹ می‌سازد و امکان دارد با جهش ساختاری ویروس یاد شده، پس از دوره مذکور، مجدداً به این بیماری مبتلا گردند. در واقع همه چیز بستگی به رفتار ساختاری ویروس و میزان موفقیت نظام پزشکی جهان در کشف داروی موثر برای جلوگیری یا نابودی این ویروس دارد. لذا حتی کسانی که دچار این بیماری شده و بهبود یافته‌اند نباید اصول بهداشتی و مراقبت‌های لازم را فراموش کنند.

با شایعات چه کنیم؟

اصلی‌ترین ویژگی یک شایعه، مستند نبودن و خالی بودن از دلیل منطقی است. اما گاه شایعات به اندازه‌ای رنگ و لعاب واقعیت دارند که تشخیص آن از واقعیت بسیار دشوار است. در این گونه موارد باید به اظهارات افراد متخصص و مسئول مراجعه نمود. البته افراد و سازمان‌های مذکور نیز وظیفه دارند تا برای ادای دین خود به جامعه و جلوگیری از بی‌اعتمادی مردم به آمار و اطلاعات آنان، بدون ملاحظات خاص، اطلاعات واقعی را در اختیار مردم بگذارند که در نهایت به نفع همه آحاد جامعه خواهد بود.

در شرایط فعلی جامعه ما نیز شایعات و اطلاعات بسیار زیاد و گاه گیج‌کننده‌ای در مورد ویروس کرونا رواج یافته است. شایعاتی که حتی به مرگ برخی از افراد جامعه نیز منجر شد. مثل تاثیر استفاده خوراکی از الکل، مبتلا نشدن کودکان به این

بیماری، تاثیر آب و هوا بر بیماری، استفاده از برخی داروها در درمان بیماری، اتکا به داروهای طب سنتی بدون مشورت با متخصصان حوزه درمان و

سوالات مسابقه

برای شرکت در مسابقه، گزینه‌های صحیح را انتخاب و **حداکثر تا ۲۰ خرداد ۱۳۹۹** همراه با مشخصات خودتان (نام، نام خانوادگی، کد ملی، **شماره همراه**) به شناسه **@hami1982** در پیام رسان‌های فضای مجازی ارسال نمایید. کافی است به جوابهای صحیح به ترتیب اشاره نمایید. (به عنوان نمونه: ۱- الف ۲- ج و ...)

۱) دلیل اصلی شیوع شایعه در یک جامعه چیست؟

الف- ضعف رسانه‌های دولتی و غیر دولتی در انتقال اخبار صحیح ب- فضای مبهم و نبود اطلاعات کافی

ج- سرعت بالای تبادل اطلاعات در فضای مجازی د- موارد الف و ب

۲) هدف یک شایعه چیست؟

الف- ناکارآمد جلوه دادن یک سیستم ب- کنترل جامعه هدف ج- ایجاد اختلال در روند طبیعی یک جامعه د- همه موارد

۳) علت شیوع گسترده ویروس کرونا در جهان چیست؟

الف- عدم رعایت بهداشت عمومی ب- دستکاری ساختار ویروس ج- ناشناخته بودن ساختار ویروس د- موارد الف و ج

۴) بهترین راهکار مقابله با بحران‌های بهداشتی در اوضاع کنونی کدام است؟

الف- گسترش امکانات بخش درمان ب- آگاهی بخشی ج- کشف داروی موثر د- قرنطینه

۵) «مرجوفون» یعنی چه؟

الف- رواج دهندگان شایعه ب- سازندگان شایعه ج- اساس یک شایعه د- حقیقت یک شایعه

۶) خطر ابتلا به ویروس‌ها به کدام عامل بیش از بقیه بستگی دارد؟

الف- میزان ارتباطات اجتماعی ب- ساختار ژنتیکی ویروس ج- امکانات بهداشتی د- اکوسیستم منطقه

۷) ملاک تشخیص شایعه از واقعیت کدام است؟

الف- منبع شایعه ب- اعتماد یا عدم اعتماد عمومی ج- اظهارات مقامات رسمی د- ادله منطقی

۸) شماره تماس برای اعلام علائم اولیه بیماری کرونا ویروس و راهنمایی گرفتن کدام است؟

الف - ۳۰۴۰ ب - ۴۰۳۰ ج - ۳۰۳۰ د - ۲۰۲۰

۹) بیمارستان های معین ارائه دهنده خدمات درمان برای بیماران کرونا ویروس در آذربایجان شرقی کدامند؟

الف - شهید محلاتی، سینا ب - عالی نسب، امام رضا (ع) ج - سینا، امام رضا (ع) د - همه موارد

۱۰) بیشترین آسیب از شیوع بیماری کرونا مربوط به کدام بخش از جامعه است؟

الف - اقتصاد ب - فرهنگ ج - سیاست د - آموزش

۱۱) بهترین راه حل شما برای مقابله با انتشار کرونا ویروس چیست؟

الف - قرنطینه عمومی ب - دورکاری تا زمان کشف واکسن ج - رعایت بهداشت شخصی و عمومی د - همه موارد

۱۲) بیشترین اعتماد شما در مورد ویروس کرونا به کدام منبع بوده است؟

الف - وزارت بهداشت ب - سازمان بهداشت جهانی ج - اخبار فضای مجازی د - شبکه های ماهواره ای

۱۳) اولین اقدام در صورت احتمال ابتلا به بیماری کوئید ۱۹ از طرف شما چیست؟

الف - مراجعه به مراکز درمانی و انجام آزمایشهای معمول ب - مراجعه به سامانه وزارت بهداشت و درخواست راهنمایی

ج - استفاده از داروهایی که شدت بیماری را کاهش می دهند د - قرنطینه خانگی

۱۴) مرجع تصمیم گیرنده در مورد اقدامات ضروری در دوره شیوع کرونا در ایران کدام است؟

الف - وزارت بهداشت ب - هیأت دولت ج - ستاد ملی مقابله با کرونا د - چنین مرجعی وجود ندارد.

۱۵) بهترین روش محافظتی برای عدم ابتلا به کرونا در محل کار کدام است؟

الف - اتخاذ سیاست کاهش مراجعات ارباب رجوع ب - رعایت اصول بهداشتی و استفاده از ماسک و دستکش

ج - کاهش ساعات حضور در محل کار د - همه موارد